

Cyfrowe oblicze humanistyki

Domeną humanistyki XX wieku było wynajdowanie „izmów”. Teraz humaniści szukają nowych ścieżek rozwoju, sięgając do osiągnięć technologii. Oto cztery przykłady nowej humanistyki:

ROMA 3D

Jak rozwijał się starożytny Rzym? Wiele wiemy na ten temat ze źródeł, ale nadal trudno to sobie wyobrazić. Gdyby można przyjrzeć się temu niezwykłemu miastu z bliska budynek po budynku, rok po roku? Naukowcy z różnych uniwersytetów świata pracują już nad pierwszą makietą Rzymu z 320 roku n.e. Dotychczas wykonano wstępny szkic, ale już na tym etapie praca robi wrażenie. Więcej na stronie: www.romereborn.virginia.edu.

I WOJNA ŚWIATOWA W SECOND LIFE

Wyobraźmy sobie, że przenieśliśmy się do Wielkiej Brytanii w latach 1915-1918. Jesteśmy w środku obozu wojskowego. Idąc słyszymy odgłosy dobiegające z różnych kierunków, a w myślach kołoczą nam się wiersze, które poeci pisali pod wrażeniem tych obrazów. Symulacja została przygotowana przez naukowców z Oxford University, aby „umożliwić zrozumienie fragmentu historii, której pamiętać nie możemy”. Więcej na: www.oucs.ox.ac.uk/www1lit/secondlife.

REPUBLIKA LISTÓW

Projekt historyka Dana Edelsteina i jego kolegów ze Stanford University ma na celu zwizualizowanie siatki korespondencji pomiędzy wielkimi myślicielami w okresie od odrodzenia po oświecenie. Choć sceptycy nazywają to „zabawą z nowymi technologiami”, sam autor jednak mocno broni swego pomysłu. Więcej na: <https://republicofletters.stanford.edu>.

AKCES DO JĘZYKÓW ŚWIATA

Istotą międzynarodowego projektu o nazwie CLARIN jest udostępnienie w sieci zasobów językowych z całego świata. Elementem tego przedsięwzięcia jest m.in. idea utrwalenia języka mówionego – Resource Center for the Description of Oral. Znaleźć tam można rzadkie materiały, np. zapisaną w formie audio-wideo rozmowę dwóch mężczyzn posługujących się dialektem alpejskiej wioski Valjouffrey. Więcej www.clarin.eu.

A W POLSCE?

Wizualizacje wymagają skomplikowanych obliczeń, stąd potrzeba korzystania z komputerów o dużej mocy. Do dyspozycji polskich naukowców są ogólnodostępne infrastruktury. Jednak, jak udało nam się dowiedzieć, projektów humanistycznych, realizowanych np. w ramach otwartej infrastruktury PL-Grid (www.plgrid.pl), jest mało. Najczęściej są to działania typu *data mining*, polegające na wyszukiwaniu prawidłowości w zbiorach, których nie można zbadać tradycyjnymi metodami. Największą przeszkodą dla polskich humanistów może być brak oprogramowania. Aby to zmienić „cyfrowa humanistyka” musi być oparta na współpracy z informatykami. Wymienione powyżej przykłady pokazują, że jest to możliwe.

BONUS: WARSZAWA 1935

Choć nie jest to inicjatywa naukowa, to w pewnością warto zwrócić uwagę na ten projekt. Autorzy zamierzają przywrócić obraz stolicy z czasów, kiedy zwana była Paryżem Północy. Trójwymiarowy film ma pokazywać tętniące życiem warszawskie ulice z ówczesnymi najnowszymi zdobyczami technologii – wszystko na tle wspaniałej przedwojennej architektury. Inicjatywa zyskała niedawno wsparcie Państwowego Instytutu Sztuki Filmowej.

Bożena Podgórná

Polonista z doświadczeniem w mediach. W CITTRU zajmuje się promocją nowoczesnej nauki.

